

Posudek oponenta

na diplomovou práci studentky Terezy Pechmanové

„Ukládání a výkon zabezpečovací detence“

Zaměření diplomové práce a její základní koncepce

Předložená diplomová práce se týká zabezpečovací detence, tedy v našich poměrech nového právního institutu, který není zřejmě ještě zcela ustálen ani co do právní úpravy, ani aplikační praxe, není ani dostatečně zpracován v odborné literatuře. Téma je tedy ke zpracování diplomové práce obtížnější. Je sympatické, že si jej autorka zvolila a vědoma si uvedených úskalí, pokusila se o jeho zpracování. Zaměřila se v souladu se zadáním na vývoj problematiky zacházení s osobami nebezpečnými pro společnost páchajícími závažné činy, na něž nelze zpravidla reagovat tradičními prostředky trestního práva, na prosazení legislativní úpravy, její uvedení do praxe a problémy s tím spojené. Domácí úpravu srovnala i s vybranou zahraniční.

Použití metody a způsob zpracování zvolené problematiky

Diplomantka zpracovala problematiku na základě analýzy právních předpisů, odborné literatury, tedy pramenů v podobě učebnic, komentářů, monografií, řady odborných statí, vědeckého výzkumu, převážně z oblasti domácí literatury a internetových zdrojů. Shromáždila prakticky ucelený soubor reprezentující všechny významné názory doktríny i praxe a funkčně jej použila. Oceňuji, že již v úvodu práce popsala zvolenou metodu zpracování i cíl práce, což není zcela obvyklé u prací tohoto druhu.

Zvolená systematika a obsah práce

Systematika je v souladu se schváleným zadáním a je správná. Po Úvodu práce pokračuje druhou kapitolou nazvanou Vznik a vývoj zabezpečovací detence v ČR. Zde se pojednává o důvodech vzniku tohoto nového ochranného opatření i samotném vývoji myšlenky pocházející spíše z odborných medicínských kruhů. Trefné je i připomenutí negativních „kompetenčních sporů“ mezi rezorty vnitra, spravedlnosti a zdravotnictví, které uskutečnění této myšlenky bezesporu o řadu let oddálily. Podrobně je popsán i vlastní legislativní proces, na němž je rovněž demonstrováno, jak složité bylo prosazení tohoto potřebného institutu. Třetí kapitola Zabezpečovací detence v současném právním řádu ČR rozebírá nejprve vztah zabezpečovací detence a dalších ochranných opatření, zejména ochranného léčení, dále se zabývá kategorizací osob vhodných pro zabezpečovací detenci podle typů duševních chorob a přítomnosti či absence příčetnosti, procesem ukládání zabezpečovací detence, jejím trváním a ukončením, procesními otázkami, retroaktivitou

v souvislosti s použitelností nové úpravy na předchozí případy a upuštěním od výkonu zabezpečovací detence. Druhá část této kapitoly se zabývá právní úpravou výkonu detence. Pojednává o umístování chovanců, jejich právech a povinnostech, odpovědnosti za škodu, zdravotní péči, sociálních podmínkách, zaměstnávání chovanců, jejich odměňování a trestání a opatřeních k zajištění bezpečnosti v ústavech. Třetí část třetí kapitoly konkrétně popisuje situaci ve dvou již existujících ústavech pro výkon zabezpečovací detence a mechanismy vnější kontroly režimu tam panujícího. Čtvrtá část zkoumá možnou aplikaci zabezpečovací detence u mladistvých pachatelů a delikventů mladších 15 let. Čtvrtá kapitola je nazvána Právní úprava zabezpečovací detence na Slovensku. Z názvu je patrný i obsah této kapitoly. Kromě srovnání s úpravou českou si všímá i aktuálních potíží s výstavbou detenčního ústavu ve slovenských podmínkách. Pátá až devátá kapitola obsahují Shrnutí a doporučení, Závěr, Seznam použité literatury, Seznam příloh a anglicky psané Resumé.

Hodnocení práce a náměty pro obhajobu

Práce je zásadně způsobilá k obhajobě. Oceňuji zřejmě důkladnou přípravu dokumentovanou souborem potřebných podkladů, jejich systematickým uspořádáním a funkčním použitím, aktuálním sledováním zkoumaného institutu připomenutím i nejnovějšího legislativního vývoje. Autorka si všímá rozdílných názorů na aplikaci nového institutu v doktríně i praxi, neobává se formulovat vlastní stanoviska, a to včetně kritických. Škoda, že při úvaze s jakým právním řádem srovnat institut zabezpečovací detenci, zvolila úpravu slovenskou, která kromě popisu stavu není zřejmě inspirující, na rozdíl např. od úpravy německé a situaci, která se tam vyvinula na poli legislativy, judikatury i praxe. V rámci ústní obhajoby by se mohla pokusit o alespoň základní srovnání.

V případě úspěšné obhajoby navrhuji předběžně známku velmi dobře.

V Plzni dne 12.května 2012

JUDr. Josef Baxa
oponent diplomové práce